

På flukt

DOT-programmer mot tuberkulose virker

Programmer for direkte observert behandling (DOT) ved tuberkulose er viktig for forebygging og behandling av tuberkulose i fattige land. Det er likevel uklart om denne strategien har effekt på forekomsten av tuberkulose i områder med moderat forekomst av legemiddelresistent sykdom.

I en prospektiv studie i et område i sørlige Mexico med om lag 290 000 innbyggere ble nesten 3 700 personer med hoste i minst 15 dager undersøkt (1). 490 av disse hadde bakteriologisk verifisert lungetuberkulose, og 436 var villig til å bli fulgt opp. 2 % var HIV-positive. I oppfølgingsperioden 1995–2000 sank insidensen av lunge-tuberkulose fra 42 til 19 tilfeller per 100 000 innbyggere ($p < 0,001$), andelen tuberkulosestilfeller i clustere fra 22 % til 8 % ($p = 0,02$) og andelen pasienter med primær legemiddelresistens fra 9,4 til 1,5 tilfeller per 100 000 innbyggere ($p < 0,01$). Det var også en klar nedgang i forekomsten av multiresistent tuberkulose ($p < 0,001$).

Studien tyder på at DOT-programmer kan redusere forekomsten av tuberkulose, selv om tallene må tolkes med varsomhet. DOT-programmer betegner i dag en helhetlig tilnærming til tuberkulose med bruk av mikroskopisk undersøkelse av spytt, langtidsoppfølging av pasientene og gode systemer for tilgang på medisiner og for registrering og dokumentasjon, og ikke bare direkte observert inntak av medisiner (2).

Petter Gjersvik

petter.gjersvik@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. DeRiemer K, Garcia-garcia L, Bobadilla-del-Valle M et al. Does DOTS work in populations with drug-resistant tuberculosis? Lancet 2005; 365: 1239–45.
2. Espinal MA, Dye C. Can DOTS control multidrug-resistant tuberculosis? Lancet 2005; 365: 1206–9.

Mer enn 40 millioner mennesker er på flukt daglig. De er på flukt fra nød, overgrep og urett. Nå venter enda en trussel – HIV. Dette vil medisinstudentene i Norge bidra til å gjøre noe med.

FN anslår at mer enn 15 millioner mennesker lever som flyktninger i verden i dag. I tillegg er trolig mer enn 25 millioner mennesker internt fordrevne i egne land. Det følger med enorme belastninger den dagen krigen tar slutt eller katastrofen er over; ofte må hele samfunn bygges opp igjen fra grunnen av. Desperasjon, nød og uvitenhet gjør nettopp disse landene til noen av de mest utsatte for HIV og AIDS.

I august skal medisinstudentene drive innsamlingsaksjon til forebygging av HIV-spredning i fire land i Afrika: Liberia, Sudan, Somalia og Sierra Leone. Dette er fire land som har gjennomgått årelange, blodige borgerkriger, og hvor mange ikke kjenner noe annet liv enn det i utrygghet og frykt. Mange vet ikke om, eller *vil* vite om, alvoret i den økende trusselen HIV. Dette er land hvor stadig flere vil bli smittet og viruset kreve stadig flere liv. Gjennom Flyktninghjelpens prosjekter vil medisinstudentene arbeide for å øke kunnskapen og oppmerksomheten om HIV og AIDS,

og dermed bidra til å styrke disse landenes fremtid.

Dokumentarfotograf Rune Eraker har, sammen med frilansjournalist Inger Synnøve Barth Bredesen, samlet inntrykk fra to av prosjektlandene – Liberia og Sudan. Dette er bilder av ansiktene vi ikke kjenner, av kriger vi knapt vet om. Dette er hverdagen til menneskene som lever midt oppe i det. Ni karaktersterke fotografier har i løpet av våren blitt utstilt i tilknytning til de medisinske fakultetene. Bildene vil bli auksjonert bort under landsstyremøtet til Legeforeningen i år, men bud kan også sendes per e-post til auksjon@medhum.no. Midlene vil uavkortet gå til prosjektet for MedHum 2005.

Under følger bildene samt bruddstykker fra de tilhørende tekstene.

Peter Jourdan

Medisinstudentenes humanitæraksjon (Medhum)

Plutselig smeller det

Men menneskene nede på gaten enser det knapt. De fortsetter bare. Hvileløst. Frem og tilbake. Noen springer. Noen går. Noen krangler. Noen roper. Noen brenner et bildekk, en bil, en butikk eller to. Mobben er i lynsje-stemming. På få timer blir også barneskoler, kirker og moskeer brent i Monrovia. Men et par dager senere har FN igjen sikret hovedstaden en skjør fred.

Lettantennelig

Historien og fordelingen. Det etnisk sammensatte landskapet. Uroen, kuppet, krigen, den regionale ustabiliteten, de manglende politiske institusjonene, de uklare eierforholdene til landets ressurser: Alt dette og mer har vært med på å gjøre Liberia til hva det er i dag og befolkningen til en av verdens fattigste.

Der skyene ender

De siste 21 årene har det vært borgerkrig i Sudan. Det muslimske nord har stått mot det animistiske og kristne sør. I januar i år skrev partene – etter flere års samtaler – under på en omfattende fredsavtale. Soldater er brått blitt arbeidsløse. Hva nå?

Med døden som nabo

Ingen er så hardt rammet av HIV som fattige kvinner og barn. Mange vet ikke hva HIV og AIDS er. Mange vil ikke vite. Det er som om det er knyttet sammen, dette: Fattigdom, smerte, tabu, fornektelse, uvitenhet, skjebnetro. HIV og AIDS.

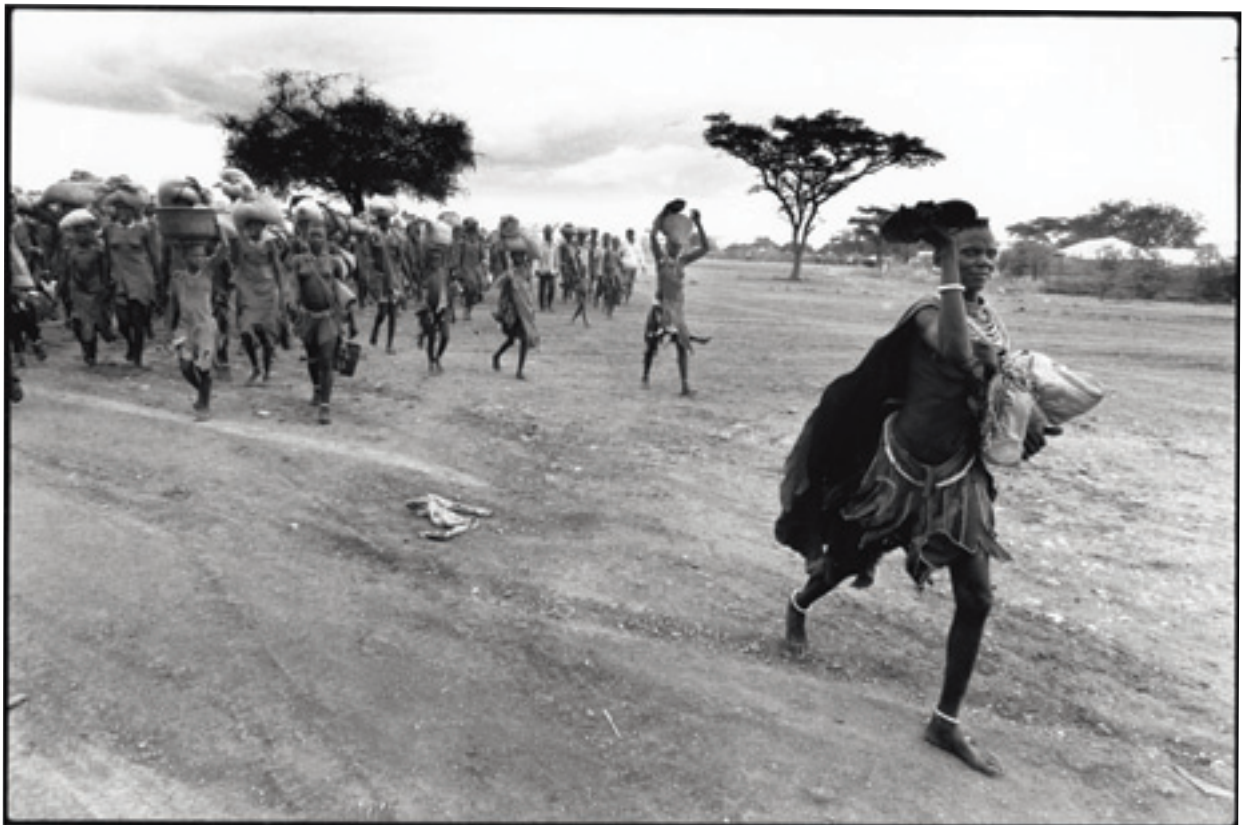
Hva er ditt håp?

Om kondomer fantes, ville dere bruke dem? Ville dere forsikre dere om en fremtid dere likevel har mistet troen på å få? I Afrika må millioner av unge mennesker, mange allerede hardt prøvet av fattigdom og krig, klare seg selv når foreldre eller omsorgspersoner dør som en følge av AIDS. Mange av dem er selv smittet av HIV.

Desperasjon

Det finnes ikke mat. Det finnes ikke nok rent vann. Men det finnes desperasjon og mennesker som er villige til å sitte i timevis for å få hjelp. Til å stirre ut i luften og vente på dagens matrasjon. Men så kommer nyheten: Det blir ingen matutdeling i dag! Da reiser menneskene seg. Og en mor må redde sitt barn fra å bli trampet i hjel.

Mennesker midt i

Hun har aldri slåss. Har aldri spurt om å få være med i noen krig. Men hun er blitt jaktet på som et dyr. Hun er en av de sivile som lever midt mellom militsene. Som har mistet mulighetene til å skaffe seg mat, som er rammet av krigen og tørkens dødelige cocktail.

Velkommen til bussholdeplassen...

De første busslastene med mennesker fra en flyktningleir på den andre siden av grensen er på vei. Enkeltpersoner og familier. Herfra må de klare seg selv. På et tidspunkt var en tredel av landets innbyggere flyktninger og internt fordrevne. Nå vil mange hjem – igjen.

14 år med borgerkrig

har satt sine spor. Synlige og skjulte. Bygninger har kulesår. Barn og unge har knapt opplevd annet enn krig og konflikt. Tør de håpe på en varig fred denne gang?

Alle foto Rune Eraker